МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

24 травня 2025 року, м. Луцьк

СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО, КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції

MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE MANAGEMENT

Abstracts of the XVII International Scientific Conference

Випуск 17

Відділ іміджу і промоцій ЛНТУ
Луцьк – 2025

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)
Університет національного і світового господарства (м. Софія, Болгарія)
Політехнічний інститут Браганси (м. Браганса, Португалія)
Старопольська Вища Школа в Кельце (м. Кельце, Республіка Польща)
Інститут туризму, підприємництва і сервісу (м. Душанбе, Республіка Таджикистан)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України (м. Київ)
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (м. Київ)
Львівський торговельно-економічний університет (м. Львів)
Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України (м. Луцьк)
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ЛНТУ (м. Луцьк)
Волинська обласна громадська організація «Перспективи Волині» (м. Луцьк)
Європейський аналітичний центр (м. Київ)

24 травня 2025 року, м. Луцьк

СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО, КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції

MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE MANAGEMENT

Abstracts of the XVII International Scientific Conference

Випуск 17

Відділ іміджу і промоцій ЛНТУ
Луцьк – 2025

УДК 657: 657.1
С 78

Рекомендовано до друку
Вченою радою Луцького національного технічного університету,
протокол № 11 від 24.06.2025 р.

Редакційна колегія: **головний редактор** – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – д.е.н., професор *Лютак О.М.* (Україна); д.е.н., професор *Ковальська Л.Л.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна), д-р, професор *Башева С.А.* (Болгарія); д-р, професор *Гжегож Зажонц* (Польща)*;* д-р, професор *Луіс Фролен Рібейро* (Португалія);д.е.н., к.е.н., професор *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Б.Х.* (Таджикістан);д.е.н., професор *Кузьмак О.І.* (Україна), к.е.н.,доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нагірська К.Є.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлучкевич Н.В.*; к.е.н, доцент *Чудовець В.В.* (Україна)

С 78 **Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством:** матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (24 травня 2025 р). відп. ред. О.А. Нужна. Вип. 17. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2025. 566 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XVII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством», що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету у травні 2025 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методологічні передумови гармонізації системи фінансового обліку та звітності; управлінський облік і контроль через призму філософії конструктивізму; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; оптимізацію оподаткування діяльності суб'єктів господарювання; малий бізнес: регіональні і галузеві особливості; сучасні проблеми та перспективи розвитку економічного контролю; цифровізацію обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку; економіко-математичне моделювання в обліково-аналітичних системах; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки; грантрайтинг та управління проєктами в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку

Для викладачів, науковців, аспірантів, здобувачів наукового ступеня і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, оподаткування, контролю, аналізу та аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Автори тез, 2025
© ЛНТУ, 2025

ЗМІСТ

Abbasova N.N. **Implementation of green innovations in the oil and gasindustry of Azerbaijan and their impact on regional energy security**	**19**
Achkasova S.A., Chernokolenko D.V **Ensuring the effective implementation of logistics processes at enterprises with the participation of logistics companies**	**22**
Achkasova S.A., Maslyaniuk N.S. **Justification of directions for improving customs security measures in Ukraine**	**24**
Achkasova S.A., Kravtsov M.I. **Problematic aspects of goods identification during customs clearance**	**26**
Achkasova S.A., Kritskyi A.I. **Methods for assessing the competitiveness potential of entrepreneurial activity in the international environment**	**28**
Achkasova S.A., Skichko O.K. **Enhancing the effectiveness of risk management in customs control**	**31**
Borciuch M., Bortnikov I. **Opodatkowanie towarów w handlu transgranicznym: problemy i perspektywy**	**33**
Kravchenko S.A. **Peculiarities of the development of small businesses in the production of grain crops in wartime conditions**	**35**
Nuzhna O.A., Natalia McDowell **Accounting principles: experience of the USA and Ukraine**	**37**
Petrova D.D. **Main problem areas in the accounting reflection of the activities of global companies**	**40**
Petrova D.D. **Key factors affecting the organization of accounting information processes in global companies**	**43**
Polinkevych O. **Trends in the formation of social welfare in communities**	**46**
Shabanova K., Suvorova V. **Institutional development and effectiveness of grant management in Ukraine: trends and paths of thoroughness**	**48**

Tokunova A., Bai O., Chavostin D. **Role of ESG and human rights for developing sustainable investment framework in Ukraine**	**50**
Zelenko Serhii, Zubchyk Svitlana **Issues in the organization of accounting and control of accounts receivable in Ukrainian motor transport enterprises**	**52**
Zhurakovska Iryna **The application of artificial intelligence (AI) in the study of simplified accounting systems globally**	**55**
Альошин С.Ю., Назарько Ю.А. **Роль постачальників на діяльність підприємства: стратегічний аспект**	**57**
Бандурка М.Б. **Облік екологічної складової корпоративної відповідальності**	**59**
Барицький Р.О. **Перспективи розвитку фінансового аудиту в Україні**	**62**
Бачинський В.І., Грабчак Т.П. **Аутсорсинг у сфері обліку – ефективне інформаційне забезпечення функціонування бізнес-процесів**	**64**
Бездітко Ю.М., Бочарова В.Д. **Оцінка структури активів банківської системи України**	**66**
Благой В.В, Козлова К.О. **Шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства**	**70**
Благой В.В, Комова С.С. **Електронна комерція: розвиток онлайн-торгівлі між підприємствами та кінцевими споживачами**	**71**
Благой В.В, Рєзанов В.І. **Формування системи контролінгу як інструмент забезпечення ефективної діяльності підприємства**	**73**
Благой В.В, Сергієнко А.А. **Принципи соціально-орієнтованого бізнесу в площині потенціалу розвитку**	**75**
Бовш Л.А., Корсун В.В. **Сучасні виклики в антикризовому управлінні суб'єктів гостинності**	**78**
Бовш Л.А., Ліщенко А-М.Л. **Шляхи оптимізації оподаткування діяльності суб'єктів господарювання в умовах післякризової економіки**	**81**

Богданович О.А., Калініченко М.Ю. Сучасні тенденції та проблеми організації оплати праці в Україні: досвід ТОВ «Нова Пошта»	**84**
Богданович О.А., Сінєльнікова В.О. Державна підтримка аграрного сектору України у воєнний період	**87**
Борисюк О.В., Торгонська Д.І. Проблеми та перспективи розвитку економічного контролю на фінансовому ринку України	**90**
Брадул О.М, Компанієць Т.В. Виплати працівникам: аналітичний підхід до визначення та облікової інтерпретації	**93**
Бражна Л.В. Використання середніх, варіаційних показників у фінансовому аналізі	**97**
Бразілій Н.М. Електронні системи обліку: порівняльний аналіз ефективності в різних секторах економіки	**101**
Бразілій Н.М. Механізми легальної податкової оптимізації для суб'єктів господарювання в умовах цифровізації	**104**
Булгакова О.В. Антикорупційний менеджмент в системі антикризового управління	**108**
Бурак М.П. Слабкість аудиту фінансової звітності у середовищі клієнта	**110**
Валькова Н.В. Облікова складова в інформаційно-аналітичному забезпеченні управління	**112**
Вітюк А.В., Гнатюк С.О. Ризик-менеджмент інвестиційної діяльності підприємства	**115**
Воронко Р.М., Цвек О.В. Інструментарій внутрішнього контролю операційної діяльності торговельних підприємств	**121**
Ганусич В.О., Ганусич К.С. Інтерпретація показника рентабельності у міжнародній та вітчизняній науці	**124**
Герасимова Т.І., Годованюк А.В. Роль аналітичного забезпечення управління підприємством в умовах економічної нестабільності	**126**

Гнатишин Л.Б., Малецька О.І., Прокопишин О.С. **Стратегії та інноваційні підходи до цифровізації бухгалтерського обліку**	**129**
Голячук Н.В. **Блокчейн: як нова технологія змінює фінансовий облік**	**133**
Голячук Н.В., Карпік Н.В. **Ринок електроенергії України: виклики та перспективи розвитку**	**136**
Голячук Н.В., Ярмольська М.С. **Заробітна плата та її функції**	**138**
Гопанчук Л.М., Тютюрай В.С., Шевченко А.М. **Цифрова епоха в обліку та фінансовому контролі: перспективи модернізації аудиту й оподаткування**	**140**
Горовенко О.О. **Циркулярна економіка – базис сталого розвитку підприємств**	**143**
Горовенко Г.О. **Ризики інновацій, інвестицій та інвестиційного проєкту**	**146**
Гуменюк В.В, Целуйко А.О. **Виробнича функція в умовах клієнтозорієнтованого управління підприємством**	**147**
Данчевська І.Р. **Безпекові стратегії туристичних підприємств в умовах воєнного стану: аналітичне забезпечення та управлінські рішення**	**150**
Дацюк А.А. **Організація управлінського обліку витрат на підприємстві**	**152**
Дорош В.Ю., Московчук А.Т. **Оцінка методичних підходів до аналізу фінансового стану підприємства**	**154**
Дощак О.В. **Діджиталізація податкового обліку. Сучасний стан. Основні тенденції**	**158**
Дубініна М., Петришина Д. **Застосування електронного цифрового підпису як гарантії достовірності первинної документації**	**162**
Dukhnevych Olha **Вплив недосконалого стратегічного планування на розвиток економіки: роль локальних викликів і горизонтального моніторингу**	**165**

Єршова Ю.О. **Підтримка релокованого бізнесу через інструмент публічних закупівель**	**167**
Жидовська Н. М. **Методи та інструменти реалізації блокчейн-рішень у податковому адмініструванні**	**169**
Жукевич С.М. **Фінансовий аналіз у конструктивістській парадигмі: методологічне оновлення**	**171**
Зябченкова Г.В., Зінькевич А.В. **Роль облікової політики підприємства у формуванні достовірної фінансової звітності**	**174**
Зябченкова Г.В., Сивак К.П. **Вплив цифрових технологій на ведення бухгалтерського обліку**	**177**
Іванишина О.С., Федчук М.А. **Цифрова трансформація як фактор формування податкової поведінки платників податків**	**179**
Іванишина О.С., Халімончук К.А. **Оптимізація оподаткування у сфері відновлювальної енергетики**	**181**
Іванов Ю.Б., Міхеєнко А.В. **Вдосконалення системи митного оформлення товарів в умовах макроекономічної нестабільності**	**184**
Іщук Л.І., Вітвіцький О.О. **Еволюція валютних систем**	**188**
Йосенко С.А. **Цифровізація обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку**	**191**
Калайтан Т.В. **Аналітичні показники доходності готелів**	**194**
Калініченко О. В. **Сучасні загрози економічній безпеці України**	**197**
Клименко Т.В., Тунік М.В. **Оцінка кредитоспроможності малого бізнесу за умов спрощеної фінансової звітності**	**202**
Клочковська В.О., Казимирська С. **Економічні системи суспільства: Україна та Сінгапур**	**205**
Клочковська В.О., Терентьєва І.О. **Регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки**	**208**

Клочковський О.В., Апаренко Р. М. **Кліматичні зміни як фактор глобальної економічної нестабільності**	**211**
Клочковський О.В., Бучинська К.В. **Безробіття в умовах війни: виклики, тенденції та перспективи на ринку праці України**	**213**
Клочковський О.В., Завертана Д.О. **Регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки України в стані війни**	**217**
Клочковський О.В., Широка Д.О. **Вплив тіньової економіки на розвиток України**	**221**
Колєсніченко А.С., Агагелдієв К. **Розрахунки з оплати праці як складова системи управління персоналом підприємства**	**225**
Колєсніченко А.С., Аль-Сьюф Я.А. **Роль обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів у покращенні фінансового стану підприємства**	**227**
Колєсніченко А.С., Білих О.Д. **Проблеми формування обліково-аналітичної інформації в управлінні поточною дебіторською заборгованістю підприємства**	**229**
Колєсніченко А.С., Зінов'єв Ю.В. **Сутність основних засобів відповідно до нормативно-правової бази України**	**231**
Колєсніченко А.С., Пристинський Є.О. **Облікова та податкова складова при формуванні фінансових результатів підприємства**	**233**
Коробчук Л.І., Глущук О.М. **Управління регіональними еколого-економічними проблемами Волині крізь призму сталого розвитку**	**236**
Коробчук М.Г. **Сталий розвиток через соціальне підприємництво у малому виробничому бізнесі**	**239**
Коробчук Т.І. **Роль банків у підтримці платоспроможності підприємств**	**241**
Крот Ю.М., Карпенко І.В. **Проблеми та перспективи розвитку судово-бухгалтерської експертизи в умовах цифрової трансформації**	**243**

Крот Ю.М., Куманенко В.А. **Штучний інтелект та автоматизація у бухгалтерському обліку: сучасні виклики та перспективи на міжнародному рівні**	**246**
Крот Ю.М., Федоренко А.Я. **Сучасні проблеми та перспективи розвитку економічного контролю**	**249**
Крочак О.І. **Розвиток бухгалтерського обліку за часів Київської Русі**	**252**
Кубецька О.М. **Роль страхування в ринковій економіці**	**254**
Кубецька О.М. **Роль посередників на страховому ринку**	**256**
Кудельський В.Е., Коржук В.В. **Вплив кіберзагроз на економічну безпеку бізнесу в умовах глобалізації**	**259**
Кудирко Л.П., Лепетень А.А. **Міжнародні імперативи розвитку сучасної Індії**	**262**
Кузуб М.В., Євтушенко О.А. **Облік оборотних активів підприємства**	**265**
Кузуб М.В., Перещ С.О. **Вплив інформаційних технологій на організацію бухгалтерського обліку**	**268**
Кузуб М.В., Хантімєрова І.В. **Роль бухгалтерського обліку в управлінні підприємством**	**272**
Кузуб М. В., Щербак О.Т. **Особливості бухгалтерського обліку для малих підприємств**	**276**
Куцай Н.С. **Проблеми розвитку державного фінансового контролю в Україні**	**279**
Ладиненко О.А. **Напрями підвищення вартості бізнесу в умовах фінансових криз**	**281**
Левченко В.В. **Інструменти формування конкурентної стратегії підприємств харчової промисловості**	**284**
Лісовий А.В., Савченко В.А. **Роль фінансово-господарського контролю у попередженні економічних шахрайств: сучасні виклики**	**287**
Мазурик В. Р. **ESG-звітність як інструмент аналітичного супроводу інвестиційної привабливості підприємства**	**290**

Мазурик В.Р. **Синергія інтегрованої звітності та стратегічного обліку в управлінні компанією**	**294**
Маліцький Р.І. **Аудит економічної безпеки інформаційного підприємства**	**297**
Маркова С. В., Бондарчук В. **Управлінський облік витрат на адаптацію персоналу в умовах зміни локації підприємства через воєнні дії**	**299**
Марченко Н.А., Клименко Т.В., **Прикордонні території у період повномасштабної війни в Україні**	**302**
Матрос О.М. **Вузькі місця оподаткування малого бізнесу та шляхи їх оптимізації**	**305**
Меліхова Т.О., Меліхов Є.В., Сичова А.В. **Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку**	**308**
Меліхова Т.О., Пахота М.С. **Сучасні методи бухгалтерського обліку**	**311**
Мельниченко М.В., Крочак Є.І. **Проблеми обліку витрат на утримання автотранспорту підприємства**	**315**
Михайловина С.О. **Організація обліку в умовах цифровізації: сучасні підходи та інструменти автоматизації**	**317**
Михалевич С.Г. **Норми витрачання виробничих запасів та особливість їх встановлення на швейних підприємствах**	**320**
Мокієнко Т.В., Зуб В.В. **«MASTER:Бухгалтерія» як інструмент цифрової трансформації бухгалтерського обліку у малому та середньому бізнесі**	**322**
Мокієнко Т.В., Калініченко А.С. **«MASTER:Бухгалтерія» - українська відповідь на виклики цифрової епохи**	**324**
Морозюк О.О. **Інноваційні підходи до аналізу ефективності використання основних засобів в умовах цифрової трансформаці**	**327**
Московчук А.Т. **Аналіз господарської діяльності і бізнес-аналітика: порівняльна характеристика та доцільність використання**	**329**

Мочеброда О.А. **Аутсорсинг як інструмент забезпечення ефективної діяльності підприємства**	**333**
Нагірська К.Є. **Звіт про управління: концепція сталого розвитку**	**336**
Назарова Т., Вітківська В. **Цифровізація податкового адміністрування: перспективи та ризики**	**338**
Наумова Т.А., Кирильєва Л.О. **Ризики як обєкт управлінського внутрішнього контролю**	**341**
Нестор О.Ю. **Горизонтальна координація між субнаціональними органами влади для забезпечення інвестування у відповідному масштабі**	**344**
Ніколаєва А.М. **Застосування штучного інтелекту у фінансовому плануванні підприємств**	**347**
Новак О.Ю. **Цифровізація бухгалтерського обліку: сучасні тенденції та перспективи розвитку**	**349**
Носова Н.І. **Особливості регіонального розвитку малих фермерських господарств сектору молочної продукції в Україні**	**351**
Нужна О.А. **Аналіз структури основних засобів у розрізі видів економічної діяльності в Україні**	**354**
Нужна О.А., Мельник М.А. **Оцінка міри ефективності використання нематеріальних активів на підприємствах з розподілення електроенергії**	**356**
Нужна О.А., Троць О.О. **Документування операцій з відпуску виробничих запасів у виробництво**	**359**
Оглобліна В.О., Балагуш І.М., Катьянова В.В. **Етика та регулювання ШІ як чинники трансформації бізнес-середовища**	**261**
Озеран А.В., Озеран В.О. **Вплив організаційно-технологічних особливостей у сфері пасажирських перевезень на облік і внутрішній контроль**	**364**

Оляднічук Н.В. **Гармонізація фінансового обліку та звітності: науково-методологічні підходи**	**367**
Остапенко Я.О., Купріянова А.О. **Аналіз точки беззбитковості в малому бізнесі: роль ERP-систем у сучасному управлінні витратами**	**369**
Остапенко Т.М. **Використання інформаційних технологій для вдосконалення організації обліку операцій з товарними запасами**	**372**
Остапенко Т.М. **Поняття та економічна сутність товарних запасів**	**374**
Остапенко Т.М. **Порядок відображення розрахунків з покупцями у фінансовій звітності**	**377**
Павуско З.А. **Малий бізнес: регіональні та галузеві особливості**	**379**
Панченко О.Д. **Регламентація відображення кліматичних ризиків у звітності**	**382**
Парфентій Л. А., Білокур І.О. **Демографічні загрози фінансовій безпеці України в умовах воєнного стану**	**384**
Пастушенко А.О. Федорова М.Д. **Джерела фінансового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств**	**387**
Перетятько Ю.М. **Нормативне забезпечення складання та подання звітності зі сталого розвитку**	**389**
Пиріг С.О. **Методичні аспекти використання функцій MS EXCEL в роботі фахівця**	**392**
Писаренко Т.М. **Теоретичні аспекти налагодження аналітичного обліку розрахунків з бюджетом**	**394**
Писаренко Т.М., Гнатюк А.С. **Документування витрат діяльності, як важлива складова облікового процесу**	**396**

Підлубна О.Д. **Система аналітичного супроводу суб'єктів підприємництва: сутність, структура та значення**	**398**
Пільник В.О. **Теоретико-методологічні аспекти економічного механізму управління сільськогосподарським підприємством**	**400**
Піхняк Т.А., Машталяр О.В. **Застосування деяких підходів щодо оцінки ймовірності банкрутства підприємств на прикладі ТОВ «МК «Галичина»**	**402**
Піхняк Т.А., Трибусовська Н.І. **Блокчейн у бухгалтерському обліку: перспективи діджиталізації облікових процесів**	**405**
Плекан М., Возняк Р. **Цифрові трансформації в обліку доходів, витрат і фінансових результатів: нові виклики та можливості для системи управління підприємством**	**409**
Поліщук Н.В., Ніколаєва А.П. **Індекс ПФТС як основний індикатор ділової активності на українському фондовому ринку**	**411**
Поліщук О.М. **Еволюція бухгалтерського обліку: від первісних форм до сучасних інформаційних систем**	**414**
Пономарьова Н.А. **Особливості оподаткування резидентів Дія Сіті**	**417**
Попель С.А. **Програма «золотої візи» в ЄС та перспективи її реалізації в Україні**	**420**
Попівняк Ю.М., Бузько О.В. **Застосування цифрових технологій в обліку й аудиті витрат підприємства**	**423**
Попова А.Б. **Цифровізація обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку**	**425**
Попович М.П. **Вплив цифрових технологій на трансформацію бухгалтерського обліку**	**428**
Правдюк Н.Л., Гайворонюк О.О. **Аналіз витрат діяльності аграрних підприємств**	**430**

Проскурович О.В. **Стан та перспективи розвитку грантрайтингу в Україні**	**434**
Радчук Ю.Л. **Цифровий фінансовий контроль: шлях до прозорозорості та запобігання корупції**	**437**
Рогатюк В.В. **Оцінювання фінансово-економічного потенціалу підприємств**	**439**
Роєва О.С., Лобунцова Є.С. **Проблемні аспекти оподаткування малого та середнього бізнесу**	**441**
Садовська І.Б. **Організація внутрішнього аудиту в комерційних підприємствах**	**443**
Свирида О.В. **Особливості обліку основних засобів в умовах інклюзії**	**446**
Семенова С.М., Мірошниченко С.В. **Особливості складання звітності дочірніх підприємств консолідованої групи**	**448**
Сидоренко Р.В. **Особливості обліку витрат на електротранспорт у суб'єктів господарювання**	**451**
Сидоренко Т.М., Пономарьова Е.П. **Комунікативний менеджмент як ключовий фактор успішного залучення грантових коштів українськими організаціями**	**453**
Сидоренко Т.М., Юзьків Я.М. **Особливості внутрішньої комунікації в малих підприємствах сфери обслуговування**	**456**
Скрипник М.І., Жигало А.В. **Концептуальні засади як методологічна основа формування та аналізу фінансової звітності суб'єктів підприємницької діяльності**	**459**
Скрипник М.І., Жигало А.В. **Особливості застосування цифрових технологій у веденні бухгалтерського обліку на підприємствах аграрного сектору**	**462**
Скрипник С.В. **Епістемологія управлінського обліку: чи можлива «об'єктивність» у фінансових даних**	**465**
Соболєв В.М., Бєлий В.В. **Методологічні засади дослідження чинників післявоєнного відродження економіки України**	**468**

Соболєв В.М., Горбунов Р.В. **Методологічні засади дослідження фінансового сектору воюючої країни**	**470**
Соболєв В.М., Лактіонова К.О. **Ефективність державної підтримки малого бізнесу в Україні в умовах війни**	**472**
Соколюк К.Ю. **Економічні трансформації товарних ринків в умовах нестабільності: можливості та загрози для України**	**475**
Соколюк К.Ю. **Сучасні методичні підходи до оцінки продовольчої безпеки**	**477**
Сопільняк А.М., Брунеллі Р., Лазарєв Р.В. **Цифровізація кошторисного контролю засобами BIM: нові можливості мінімізації корупційних ризиків**	**479**
Строцень А.І. **Дизайн як об'єкт управлінського обліку у видавничій діяльності**	**482**
Талах В.І. **Ефективність сучасних методів прогнозування фінансової стійкості підприємств**	**485**
Талах Т.А. **Сучасні підходи та методики економічного аналізу підприємства**	**487**
Талах Т.А., Прачук Х.В. **Стан і напрями удосконалення нормативного регулювання обліку та оподаткування валютних операцій в Україні**	**490**
Талах Т.А., Семенюк Д.М. **Сутність аналітичого забезпечення оцінки фінансового стану підприємства**	**492**
Таранич О.В., Притуляк М.О. **Інноваційні стратегії розвитку малих підприємств кондитерської галузі в Україні**	**495**
Тендюк А.О. **Сучасні особливості технології прийняття управлінських рішень**	**498**
Терещенко Т.Є., Радченко А.О. **Аналіз податкових надходжень до державного бюджету України в умовах воєнного стану**	**500**
Ткаченко А.А., Карпенко І.В. **Інформаційні системи, як ключовий фактор забезпечення ефективного розвитку персоналу**	**503**

Тлучкевич Н.В. **Організація обліку за центрами відповідальності**	**506**
Тлучкевич Н.В., Гаврилюк В.В. **Наукові підходи до поняття «фінансові результати»**	**508**
Тлучкевич Н.В., Корінецький Р.М. **Правове забезпечення обліку виробничих витрат в рослинництві**	**510**
Тлучкевич Н.В., Сементух Ю.С. **Правове забезпечення обліку фінансових результатів автотранспортних підприємств**	**512**
Тома О.С. **Особливості банківського кредитування в умовах війни**	**514**
Тютюнник С.В., Грубіч Н. **Особливості обліку необоротних активів бюджетних установ**	**516**
Тютюнник С.В., Ляшик О.Ю. **Аналіз адміністрування ПДВ в Україні в контексті європейської інтеграції: проблеми та шляхи вдосконалення**	**519**
Тютюнник С.В., Пискун Є.В. **Роль податкового аудиту в запобіганні фінансовим правопорушенням**	**522**
Хлівненко М.С. **Срібна економіка. Економічний тягар чи надійний тил України**	**524**
Ходзицька В.В. **ШІ та бухгалтерський облік: нові підходи**	**527**
Чабанюк О.М. **Напрями організації обліку в аграрному секторі**	**530**
Чабанюк О.М., Домбрич К.М. **Економічна суть податків**	**533**
Чепеленко А.М., Степанова С.В. **Особливості товарної політики малих підприємств у регіональному розрізі**	**536**
Чередник А.О. **Зелена економіка як стратегія глобального сталого розвитку: виклики і можливості**	**539**
Чудовець В.В. **Система прав експерта-бухгалтера**	**542**
Шепель І.В. **Вплив євроінтеграційних процесів на розвиток методології фінансового обліку в Україні**	**545**

Шепель І.В., Мінакова Є.А. **Напрями реалізації та пропозиції щодо покращення методології фінансового обліку в Україні в умовах євроінтеграційних процесів**	**548**
Шпак В.А., Райковська І.Т., Костенко О.М. **Вплив глобалізації та інтеграційних процесів на розвиток облікових та аналітичних систем**	**551**
Шпак В.Б. **Системний аналіз ризиків: інтеграція облікових даних у процес прийняття рішень**	**555**
Шумська Г.М. Литвиненко Ж.С. **Особливості маркетингового ціноутворення та визначення стратегії на цифрових ринкових просторах**	**559**
Шурпенкова Р.К., Buckiuniene Olga **Концептуальні основи податкового менеджменту**	**562**

УДК 330.131.7

Вітюк А.В, к.е.н., доцент
Гнатюк С.О, здобувач вищої освіти,
Вінницький національний технічний університет

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Інвестиційна діяльність є фундаментальною складовою розвитку та забезпечення конкурентоспроможності будь-якого підприємства в умовах ринкової економіки [1]. Вона пов'язана з вкладенням капіталу з метою отримання прибутку або досягнення інших стратегічних цілей, однак невід'ємним атрибутом інвестицій є ризики [2]. Ефективне управління цими ризиками є критично важливим для мінімізації потенційних втрат, захисту активів та забезпечення успішної реалізації інвестиційних проектів. В сучасних умовах господарювання, що характеризуються безпрецедентною турбулентністю та впливом різноманітних зовнішніх шоків, зокрема спричинених військовим станом в Україні, ефективність ризик-менеджменту набуває особливого значення. Необхідність адаптації традиційних підходів до управління інвестиційними ризиками до реалій сьогодення є ключовою проблемою, що стоїть перед вітчизняними підприємствами.

Інвестиційна діяльність підприємства пов'язана з реалізацією інвестиційних проєктів, спрямованих на оновлення основних фондів, розширення виробництва, впровадження нових технологій, придбання фінансових активів тощо. Невід'ємною частиною цього процесу є ризик - невизначеність, яка може мати вплив на досягнення поставлених інвестиційних цілей.

Ризики інвестиційної діяльності класифікують за різними ознаками, зокрема на систематичні (не залежить від діяльності підприємства, наприклад, ринкові, політичні) та несистематичні (пов'язані з конкретним підприємством або проєктом). Також виділяють фінансові, операційні, правові, стратегічні ризики та інші.

Ризик-менеджмент інвестиційної діяльності - це система управління ризиками, спрямована на зменшення їх негативного впливу та використання можливостей, що можуть виникнути в умовах невизначеності. Цей процес охоплює кілька ключових етапів (таблиця

1) [3,4]:

На етапі реагування підприємства застосовують різні традиційні методи управління ризиками:

Таблиця 1. – Ключові етапи управління ризиками

Етап ризик-менеджменту	Ключовий зміст
Ідентифікація ризиків	Виявлення потенційних ризиків, що можуть вплинути на інвестиційний проєкт
Оцінка ризиків	Аналіз ймовірності настання ризикових подій та оцінка їх можливих наслідків (якісна та кількісна
Реагування ризиків	Розробка методів стратегій і методів управління ризиками.
Моніторинг та контроль	Постійне відстеження ризиків, ефективність заходів реагування та коригування плану управління ризиками

1. Уникнення ризику: Відмова від інвестиційного проєкту або діяльності, що несе неприйнятний рівень ризику.

2. Зменшення (мітигація) ризику: Заходи, спрямовані на зниження ймовірності настання ризикової події або мінімізації її наслідків (наприклад, диверсифікація інвестицій, вдосконалення технологій, використання хеджування).

3. Передача ризику: Перекладання відповідальності за ризик на третіх осіб (наприклад, страхування, отримання гарантій, використання факторингу).

4. Прийняття ризику: Усвідомлене погодження з можливими втратами, якщо рівень ризику є прийнятним або витрати на його уникнення/зменшення перевищують потенційні збитки.

Сучасні умови господарювання в Україні характеризуються високим рівнем зовнішньої нестабільності, спричиненої комплексом факторів: глобальними економічними коливаннями, змінами регуляторного середовища, технологічними трансформаціями, а найголовніше - повномасштабною військовою агресією. Військовий стан став ключовим фактором, що докорінно змінив інвестиційне середовище та значно підвищив рівень ризиковості інвестиційної діяльності для переважної більшості вітчизняних підприємств [6, 9, 14, 15, 17].

В умовах військово часу актуалізувалися та посилилися специфічні ризики (табл. 2).

Вплив воєнного стану настільки значний, що традиційні методи

ризик-менеджменту виявляються недостатньо ефективними або мають обмежену застосовність. Наприклад, страхування від військових ризиків було практично недоступним або вкрай дорогим, можливості диверсифікації в межах країни обмежені через загальний вплив війни, а традиційні методи кількісної оцінки ризиків працюють погано в умовах надзвичайної невизначеності та відсутності достовірних даних.

В сучасних умовах підприємства намагаються справлятися з інвестиційними ризиками, застосовуючи адаптовані підходи. Це включає перехід до більш гнучкого та короткострокового планування, посилення аналізу зовнішнього середовища та швидке реагування на зміни, пошук альтернативних постачальників та ринків збуту, релокацію частину бізнесу, а також активніше використання доступних програм державної підтримки та міжнародної допомоги [13, 16, 18]. Проте ці заходи часто є реактивними і потребують системного підходу.

Таблиця 2. – Множина специфічних військових ризиків

Категорія ризику	Сутність в умовах військового стану	Приклад прояву
Фізичне знищення	Ризик пошкодження або повної втрати інвестиційних активів (основних фондів, майна) внаслідок бойових дій.	Зруйновані виробничі цехи, склади, обладнання
Логістичний	Порушення ланцюгів постачання та збуту, ускладнення транспортування	Блокування портів, пошкодження доріг, зміни маршрутів доставки.
Персоналу	Втрата ключових співробітників (мобілізація, міграція), зниження доступності кваліфікованої робочої сили.	Нестача фахівців для реалізації та обслуговування інвестиційних проєктів.
Фінансовий	Девальвація національної валюти, інфляція, обмежений доступ до кредитів, ризик неплатежів.	Зростання вартості імпортного обладнання, здорожчанння позикових коштів.
Правовий/Політичний	Часті зміни законодавства, регуляторні обмеження, зростання рівня корупції, відсутність дієвих механізмів захисту інвестицій	Складність довгострокового планування, ризик зміни “правил гри”.

Ефективне управління інвестиційними ризиками в умовах

сучасної зовнішньої нестабільності та військових викликів вимагає адаптації та вдосконалення існуючої системи ризик-менеджменту. Ключові напрями такої адаптації включають:

1. Посилення аналізу зовнішнього середовища та ідентифікації ризиків: Необхідно запровадити системи постійного моніторингу макроекономічних, політичних, правових та безпекових факторів. Фокус має бути зміщений на проактивну ідентифікацію нових та швидкозмінних ризиків, специфічних для сучасних умов.

2. Адаптація методів оцінки ризиків: В умовах високої невизначеності кількісні методи мають доповнюватися якісними оцінками та експертними судженнями. Важливим стає застосування сценарного планування та стрес-тестування інвестиційних проєктів за різних несприятливих сценаріїв, включаючи тривалий військовий стан або його ескалацію.

3. Перегляд стратегій та методів реагування на ризики:

3.1 Підвищення фінансової стійкості підприємства та створення "фінансової подушки безпеки" для покриття непередбачуваних витрат або збитків.

3.2 Адаптація інвестиційних критеріїв: Пріоритет може надаватися проєктам з коротшим терміном окупності. вищою гнучкістю або стратегічною важливістю для виживання бізнесу.

3.3 Активне використання доступних інструментів передачі ризику, включаючи пошук спеціальних програм страхування або гарантій від військових ризиків (у т.ч. міжнародних).

3.4 Розробка детальних планів безперервності бізнесу та антикризового управління для швидкого реагування на надзвичайні ситуації.

3.5 Диверсифікація діяльності та географії інвестицій, якщо це можливо в поточних умовах.

3.6 Розвиток співпраці з партнерами, державними органами та міжнародними організаціями для спільного управління ризиками та використання програм підтримки.

4. Посилення моніторингу та контролю: Необхідний постійний, динамічний моніторинг як зовнішніх ризиків, так і внутрішніх показників інвестиційних проєктів. Система контролю має бути гнучкою та дозволяти швидке внесення коректив.

5. Організаційні аспекти: Формування культури управління ризиками на підприємстві, чітке визначення відповідальності за ризик-менеджмент на всіх рівнях управління.

Ризик-менеджмент є невід'ємною та критично важливою складовою успішної інвестиційної діяльності підприємства, спрямованою на управління невизначеністю для досягнення поставлених цілей. Теоретичні основи ризик-менеджменту включають ідентифікацію, оцінку, реагування та моніторинг ризиків з використанням традиційних методів, таких як уникнення, зменшення, передача та прийняття ризику.

Аналіз показав , що в сучасних умовах господарювання, які характеризуються підвищеною нестабільністю ключовим фактором впливу на інвестиційні ризики став військовий стан в Україні. Війна не лише загострила існуючі ризики, але й породила низку специфічних, викликів (ризик фізичного знищення, логістичні колапси, кадрові ризики тощо). Це призвело до того, що традиційні методи ризик-менеджменту виявилися недостатніми або мають обмежену ефективність в умовах надзвичайної невизначеності. спричиненої війною.

Для забезпечення стійкості та можливості реалізації інвестиційних проєктів підприємствам необхідно адаптувати свої системи ризик-менеджменту. Напрями вдосконалення включають посилення аналізу зовнішнього середовища. застосування гнучких методів оцінки ризиків (сценарне планування), а головне - адаптацію методів реагування. Це передбачає підвищення внутрішньої фінансової стійкості, перегляд інвестиційних критеріїв, активне використання доступних інструментів передачі ризику та розробку комплексних планів антикризового управління.

Таким чином. в умовах сучасних викликів, спричинених воєнним станом, ефективний ризик-менеджмент інвестиційної діяльності підприємства вимагає переосмислення традиційних підходів та активного впровадження адаптивних стратегій для забезпечення життєздатності та розвитку бізнесу.

Література

1.Шепиленко В. Інвестиційні ризики в діяльності підприємств. *Вісник Сумнського національного аграрного університету. Серія Економіка і менеджмент*. 2022. №2 (92). С.24-29 URL: https://snaujournal.com.ua/index.php/journal/article/view/264

2.Рудь О.О. Інвестиційний ризик-менеджмент: особливості аналізу та оцінки. *Економіка та суспільство*.URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/5393/5335/

3.Кібік О., Слободянюк О., Кузнецова Л. Ризик-менеджмент: навч.-метод. посібник. Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». URL: https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/72e0b2b3-f60a-41fc-a00d-8deaf4afbf6c/download

4.Чернега В., Клименко М. Сучасні підходи до ризик-менеджменту інвестиційних проєктів. *Молодий вчений.* 2022. С. 119-123. URL: https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5651

5.Дурицька Г. В. Сучасні підходи до ризик-менеджменту міжнародних інвестиційних проектів. *Регіональна економіка* 2012. №2. С. 129-138. URL: http://ird.gov.ua/pe/re201202/re201202_129_DurytskaHV.pdf

6.Михайлик О. М., Бірак Є.В. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство.* 2023. №58. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3350/3277/

7.Макалюк І. В., Кривда О. В., Лайкова А. О. Якісний аналіз ризиків вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. №62. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3950/3874/

8.Хома І., Христина В. Інвестування в Україні під час війни та перспективи інвестиційних процесів у післявоєнний час. *Галицький економічний вісник.* 2024. № 1(86). С.84-89. URL: https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/86/1262.pdf

9.Підтримка інвестицій у промисловість України в умовах війни та повоєнного відновлення.URL:https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-investytsiy-u-promyslovist-ukrayiny-v-umovakh-viyny-ta

10. Оцінка впливу війни на мікро-, малі та середні підприємства в Україні. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-04/undp-ua-smb-2024.pdf

11. Торбич Б.В., Волос М.В., Гарбуз М.О., Соколов А.В., Солодкий І. С., Якубець М. Р. Принципи покращення інвестиційного клімату в умовах воєнного стану. *Академічні візії.* 2024. №27. URL: https://academy-vision.org/index.php/av/article/download/831/750/758

12. Макалюк І. В., Лайкова А. О. Фінансові ризики вітчизняних підприємств в умовах війни. *V Міжнародна науково-практична конференція "Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи"* 25 квітня 2024 року. URL: https://confmanagement-proc.kpi.ua/article/view/303665

13. Пригара О., Ярош-Дмитренко Л. Стратегії адаптації бізнесу в турбулентному ринковому середовищі під час війни в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2023. №2 (223). С. 108-114. URL: https://econom.bulletin.knu.ua/article/view/1208

14. Білоус С.П., Бривус А.О. Адаптація бізнес-стратегії підприємства до умов воєнного конфлікту. *Економіка та суспільство.* 2024. №61. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3828/3748

15. Чернишова Л. І., Бондар К. Р., Красіловська Л. О., Особливості управління ризиками в умовах дії воєнного стану: моделі поведінки сучасних підприємств. *Науковий вісник ОНЕУ*. 2024. №3-4 (316-317). С. 126-136. URL: http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2024/316-317/pdf/126-136.pdf

16. Лошенюк О. В., Мурована Т. О. Ризики ведення бізнесу в умовах воєнного стану та шляхи їх подолання. *Ефективна економіка*. 2023. № 2. URL: https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1166

17. Продіус О., Адирова Т. Особливості менеджменту організацій в умовах глобалізаційних ризиків та кризових явищ. 2023. №58. *Економіка та суспільство.* URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3318

18. Чайкіна А.О. Особливості інтеграції ризик-менеджменту в систему управління підприємством. *Економіка та суспільство.* 2022. №39. URL: https://www.researchgate.net/publication/361289918_OSOBLIVOSTI_INTEGRACII_RIZIK-MENEDZMENTU_V_SISTEMU_UPRAVLINNA_PIDPRIEMSTVOM

УДК 657

Воронко Р. М., д.е.н., професор,
Цвек О. В., здобувачка наукового ступеня доктора філософії
Львівський торговельно-економічний університет

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах ринкової економіки внутрішній контроль зосереджений на здійсненні заходів, які забезпечують збереження майна власників, як найбільш зацікавлених у цьому учасників бізнесової діяльності та дозволяє виявляти можливі відхилення під час здійснення господарських операцій і пропонувати можливі способи їх усунення. Актуальним у даний час є завдання вдосконалення механізмів здійснення внутрішнього контролю діяльності торговельних підприємств, які виконують важливу соціальну місію із забезпечення населення необхідними товарами повсякденного вжитку.

Розглядаючи сутність внутрішнього контролю науковці зазначають, що дієва система внутрішнього контролю є надійною передумовою вдосконалення системи управління, ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, соціального захисту працюючих [1, с. 28].

Безпосередні обов'язки щодо запобігання помилкам, виявлення випадків шахрайства чи інших зловживань покладені на керівників торговельних підприємств та реалізуються шляхом впровадження і ефективного функціонування системи внутрішнього контролю.

Раціональна організація внутрішнього контролю передбачає врахування структурної побудови торговельного підприємства й